

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 84/20
Luxemburg, den 9 juli 2020

Dom i mål C-297/19
Naturschutzbund Deutschland - Landesverband Schleswig-Holstein e.V. /
Kreis Nordfriesland

En offentligrättslig juridisk person kan hållas ansvarig för miljöskador som orsakats av verksamhet som bedrivs i allmänhetens intresse genom lagstadgad delegering av uppgifter, såsom driften av en pumpstation som dränerar jordbruksarealer

Under åren 2006–2009 klassificerades en del av Eiderstedthavön, belägen i den västra delen av delstaten Schleswig-Holstein (Tyskland), som "skyddsområde", bland annat på grund av förekomsten av svarttärna, som är en skyddad vattenfågel. Enligt förvaltningsplanen brukas skyddsområdet för denna art fortfarande på traditionellt sätt i form av gräsmark över stora arealer. Eiderstedthavön måste dräneras för att det ska vara möjligt att anlägga bebyggelse och bedriva jordbruk där. Deich- und Hauptsielverband Eiderstedt, ett mark- och vattenförbund i form av en offentligrättslig juridisk person, dränerar således samtliga sina områden med hjälp av en pumpstation. Pumpprocessen – varigenom vattenståndet sänks – ingår i dess lagstadgade offentligrättsliga skyldighet att underhålla ytvattnet.

Miljöskyddsorganisationen Naturschutzbund Deutschland - Landesverband Schleswig-Holstein ansåg att Deich- und Hauptsielverband Eiderstedt, genom driften av pumpstationen, hade orsakat miljöskador till nackdel för svarttärnan och ingav således en begäran till regionen Nordfriesland om att åtgärder för att begränsa och ersätta dessa skador skulle vidtas, men denna begäran avslogs. Till stöd för sin begäran åberopade organisationen den tyska lagstiftning som antagits för att införliva direktiv 2004/35 om miljöansvar¹ med tysk rätt. Genom det direktivet fastställdes en ram för miljöansvar, för att förebygga och avhjälpa bland annat sådana miljöskador som på grund av yrkesverksamhet har åsamkats de arter och naturliga livsmiljöer som avses i livsmiljödirektivet² och fågeldirektivet³.

Genom tredje stycket andra strecksatsen i bilaga I till **direktiv 2004/35 ges medlemsstaterna emellertid en möjlighet att befria ägare och verksamhetsutövare från ansvar för sådana skador på arter och livsmiljöer som uppstått till följd av "normal förvaltning" av det aktuella området. Förbundsrepubliken Tyskland har använt sig av denna möjlighet.**

Under dessa omständigheter beslutade Bundesverwaltungsgericht (Federala högsta förvaltningsdomstolen, Tyskland), som skulle pröva avslagsbeslutet mot miljöskyddsorganisationens begäran, att fråga EU-domstolen huruvida – och under vilka villkor – driften av en pumpstation för dränering av jordbruksarealer kunde anses omfattas av den "normala förvaltningen av ett område, i den mening som avses i direktiv 2004/35. Den hänskjutande domstolen anmodade även EU-domstolen att klargöra huruvida sådan verksamhet, trots att den utövades i det allmännas intresse genom lagstadgad delegering, kunde anses utgöra "yrkesverksamhet" i den mening som avses i direktiv 2004/35.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (EUT L 143, 2004, s. 56).

² Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 1992, s. 7).

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 2010, s. 7).

Genom sin dom av den 9 juli 2020 slog domstolen fast att **begreppet ”normal förvaltning av ett område” ska förstås så, att det omfattar samtliga åtgärder som möjliggör en god administration eller organisation av områden där det förekommer skyddade arter eller livsmiljöer, i överensstämmelse med bland annat allmänt vedertagen praxis på jordbruksområdet.**

I detta avseende preciserade domstolen att **förvaltningen av ett område som omfattar skyddade arter och skyddade naturliga livsmiljöer i den mening som avses i livsmiljödirektivet och fågeldirektivet endast kan anses vara normal om den sker med iakttagande av de målsättningar och skyldigheter som föreskrivs i dessa direktiv och med beaktande av samtliga förvaltningsåtgärder som medlemsstaterna vidtar med stöd av dessa direktiv, såsom de fastställs i de protokoll eller måldokument som avses i tredje stycket andra strecksatsen i bilaga I till direktiv 2004/35. Under dessa omständigheter fann domstolen att den normala förvaltningen av ett område bland annat kan omfatta jordbruksverksamhet som bedrivs inom detta område, inklusive sådan verksamhet som utgör ett nödvändigt komplement till denna verksamhet, såsom bevattning och dränering, och således även drift av en pumpstation.**

Domstolen preciserade även att en domstol som ska pröva huruvida en förvaltningsåtgärd är normal eller ej, för det fall förvaltningsdokumenten för området inte innehåller tillräckliga upplysningar, kan beakta de målsättningar och skyldigheter som uppställs i livsmiljödirektivet och fågeldirektivet, alternativt nationella föreskrifter som antagits för att införliva dessa direktiv eller – om sådana saknas – sådana föreskrifter som är förenliga med andemeningen i och målsättningarna med dessa direktiv.

Domstolen erinrade också om att i enlighet med tredje stycket andra strecksatsen i bilaga I till direktiv 2004/35 kan normal förvaltning av ett område även vara ett resultat av förvaltning som utförts tidigare av ägare eller verksamhetsutövare. Domstolen konstaterade att denna bestämmelse omfattar förvaltningsåtgärder som har tillämpats under en tillräckligt lång tid innan skadan uppstod och som är så allmänt erkända och vedertagna att de kan anses vara sedvanliga för det aktuella området, dock under förutsättning att de inte äventyrar uppfyllandet av målsättningarna och skyldigheterna enligt livsmiljödirektivet och fågeldirektivet.

Gällande frågan huruvida verksamhet som bedrivs av en offentligrättslig juridisk person i allmänhetens intresse genom lagstadgad delegering av uppgifter – såsom drift av en pumpstation som dränerar jordbruksarealer – kan anses utgöra ”yrkesverksamhet” i den mening som avses i direktiv 2004/35, bekräftade domstolen att detta begrepp omfattar all verksamhet som bedrivs i ett yrkesmässigt sammanhang, till skillnad från ett rent personligt eller privat sammanhang, oavsett om verksamheten i fråga har koppling till marknaden eller är konkurrensutsatt.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127